

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“01” березня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Спеціальність 081 «Право»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан юридичного факультету

Директор НН ІПО

Начальник НМВ

Коваль А.А.

Грицаєнко Л.Р.

Грицаєнко Л.Р.

Грицаєнко Л.Р.

Січко Д.С.

Норд Г.Л.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Актуальні проблеми забезпечення конституційних прав людини	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 «Право»	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	«Право»	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	Д.ф.н. – 5 З.ф.н. – 5,6	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	15,16,17
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредитів / 150 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	30	8
	15	10
	90	117
Відсоток аудиторного навантаження	33%	13%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Відсутня	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: утвердження в свідомості студентів доктрини про природні права людини як найвищої соціальної цінності, оволодіння культурою прав людини, формування активної правової позиції в ситуаціях, пов'язаних з конкретними випадками порушення прав людини чи виникнення такої загрози, здатності до вчинення адекватних правових дій; усвідомлення й сприйняття студентами ідеї про права людини як предмету їхньої загальної стурбованості і колективної відповідальності.

Завдання: отримання студентами знань щодо загальнотеоретичних положень та інститутів забезпечення конституційних прав людини у сферах особистого життя, політичних, економічних, соціальних відносин, у кримінальному судочинстві, при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження; під час досудового провадження, при провадженні слідчих дій та негласних слідчих (розшукових) дій; на стадіях судового розгляду та оскарження судових рішень.

Передумови вивчення дисципліни: важливий аспект викладання даної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках зі спеціальних дисциплін:

«Конституційне право України», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Адміністративне право», «Кримінологія», «Криміналістика» тощо. На основі цього розвиваються здібності вмілого тлумачення та застосування кримінально-процесуальних норм в аспекті забезпечення прав людини.

В результаті вивчення дисципліни студент отримує:

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного, логічного, критичного та креативного правового мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях;
- здатність писати і розмовляти на професійному рівні, з використанням відповідної професійної термінології, як державною, так і іноземною мовами;
- знання і розуміння природи етичних стандартів, у тому числі етичних стандартів правничої професії та здатність діяти на їх основі;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність аргументовано висловлювати та відстоювати свою правову позицію.

Фахові компетентності спеціальності:

- знання міжнародних стандартів прав людини;
- знання доктрини та принципу верховенства права;
- знання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, інших міжнародних документів, пактів у сфері захисту прав людини, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини;
- здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти;
- навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- здатність застосовувати сукупність правил, прийомів і засобів підготовки, розгляду, прийняття та оприлюднення нормативно-правових, правозастосовних і інтерпретаційних актів;
- здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції;
- здатність надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації;
- здатність використовувати отримані знання щодо захисту прав і свобод людини та громадянина;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;
- здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції;
- здатність застосовувати юридичну аргументацію;
- здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності;

- навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;
- навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування;
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

- Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;
- співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами;
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;
- аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права;
- використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права кримінальної юстиції;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;
- мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Поняття і генезис прав людини.	2	2	6

2	Тема 2. Проблеми забезпечення особистих (громадянських) прав і свобод людини.	2		7
3	Тема 3. Проблеми забезпечення політичних прав та свобод в Україні.	2	2	7
4	Тема 4. Проблеми забезпечення економічних прав особи в Україні.	2		7
5	Тема 5. Проблеми забезпечення соціальних прав особи в Україні.	2	2	7
6	Тема 6. Проблеми забезпечення культурних та екологічних прав особи в Україні.	2		7
7	Тема 7. Проблеми забезпечення прав «четвертого покоління»	2	2	7
8	Тема 8. Права жінок та дітей: законодавче забезпечення та механізми захисту.	2		7
9	Тема 9. Гарантії забезпечення та свобод людини.	2	2	7
10	Тема 10. Міжнародні механізми забезпечення прав людини	4		7
11	Тема 11. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Провадження у ЄСПЛ.	2	2	7
12	Тема 12. Проблеми дискримінації та булінгу в Україні.	2		7
13	Тема 13. Проблеми забезпечення прав людини в сфері кримінального судочинства	4	2	7
	Всього за курсом	30	15	90

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
--	------	--------	--	-------------------

1	Тема 1. Поняття і генезис прав людини.			9
2	Тема 2. Проблеми забезпечення особистих (громадянських) прав і свобод людини.	2		9
3	Тема 3. Проблеми забезпечення політичних прав та свобод в Україні.		2	9
4	Тема 4. Проблеми забезпечення економічних прав особи в Україні.		2	9
5	Тема 5. Проблеми забезпечення соціальних прав особи в Україні.		2	9
6	Тема 6. Проблеми забезпечення культурних та екологічних прав особи в Україні.			9
7	Тема 7. Проблеми забезпечення прав «четвертого покоління»		2	9
8	Тема 8. Права жінок та дітей: законодавче забезпечення та механізми захисту.			9
9	Тема 9. Гарантії забезпечення та свобод людини.			9
10	Тема 10. Міжнародні механізми забезпечення прав людини			9
11	Тема 11. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Проведення у ЄСПЛ.	2		9
12	Тема 12. Проблеми дискримінації та булінгу в Україні.	2		9
13	Тема 13. Проблеми забезпечення прав людини в сфері кримінального судочинства	2	2	9
	Всього	8	10	117

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

Денна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Поняття і генезис прав людини. 1. Зародження та розвиток ідей про права людини. 2. Розвиток прав людини в Україні. 3. Природні права людини. 4. Покоління прав людини. 5. Сучасні концепції прав людини.
2	Тема 2. Проблеми забезпечення особистих (громадянських) прав і свобод людини. 1. Поняття та зміст особистих (громадянських) прав і свобод. 2. Позитивні обов'язки держави щодо забезпечення права на життя, практика ЄСПЛ. 3. Проблеми забезпечення права кожної людини на повагу до її гідності, практика ЄСПЛ. 4. Проблеми забезпечення права на свободу та особисту недоторканість та практика ЄСПЛ.
3	Тема 3. Проблеми забезпечення політичних прав та свобод в Україні. 1. Поняття та зміст політичних прав людини і громадянина у сучасному світі. 2. Проблеми забезпечення права на участь в управлінні державними справами. 3. Проблеми забезпечення виборчого права в Україні. 4. Право на участь у референдумі в Україні і державах світу.
4	Тема 4. Проблеми забезпечення економічних прав особи в Україні. 1. Поняття та зміст економічних прав людини і громадянина у сучасному світі. 2. Проблеми забезпечення права на приватну власність та практика ЄСПЛ 3. Проблеми забезпечення права на свободу підприємницької діяльності, практики ЄСПЛ. 4. Проблеми забезпечення права людини на працю.
5	Тема 5. Проблеми забезпечення соціальних прав особи в Україні. 1. Поняття та зміст соціальних прав людини у сучасному світі. 2. Проблеми забезпечення права на соціальний захист. 3. Проблеми забезпечення права на достатній життєвий рівень. 4. Проблеми забезпечення права на охорону здоров'я.
6	Тема 6. Проблеми забезпечення культурних та екологічних прав особи в Україні. 1. Поняття та зміст культурних і екологічних прав людини. 2. Проблеми забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля. 3. Проблеми забезпечення права на освіту. 4. Проблеми забезпечення свободи літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захисту інтелектуальної власності.
7	Тема 7. Проблеми забезпечення прав «четвертого покоління». 1. Поняття та зміст прав «четвертого покоління». 2. Право на доступ до інтернету. 3. Право на імплантацію, на розпорядження своїм тілом 4. Право на одностатеві шлюби.
8	Тема 8. Права жінок та дітей: законодавче забезпечення та механізми захисту. 1. Міжнародно-правові стандарти щодо захисту прав жінок. 2. Рівні можливості чоловіків та жінок у реалізації права на працю. 3. Рівні права та обов'язки у шлюбі та сім'ї. 4. Заходи щодо ліквідації дискримінації жінок у політичному і суспільному житті країни.

	5. Міжнародно-правові акти та законодавство України щодо прав дитини.
9	Тема 9. Гарантії забезпечення прав та свобод людини. 1. Поняття гарантії реалізації прав та свобод. 2. Економічні, політичні та юридичні гарантії. 3. Нормативно-правові гарантії реалізації прав і свобод. 4. Інституціональні гарантії реалізації прав та свобод.
10	Тема 10. Міжнародні механізми забезпечення прав людини. Лекція 1. 1. Міжнародні стандарти в галузі прав людини 2. Загальна Декларація прав людини та проблеми її реалізації в Україні і світі. 3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод та проблеми її реалізації. Лекція 2. 1. Захист прав людини міжнародними урядовими організаціями. 2. Механізм розгляду індивідуальних скарг. Порядок звернення до ЄСПЛ. 3. Неурядовий механізм захисту загальноновизнаних прав людини.
11.	Тема 11. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Проведення у ЄСПЛ. 1. Підстави звернення до ЄСПЛ. 2. Порядок звернення та зміст заяви. 3. Проведення в ЄСПЛ.
12.	Тема 12. Проблеми дискримінації та булінгу в Україні. 1. Поняття стигми, дискримінації, булінгу. 2. Види дискримінації в Україні. 3. Характеристика видів дискримінації та шляхи протидії їй.
13.	Тема 13. Проблеми забезпечення прав людини в сфері кримінального судочинства. Лекція 1. 1. Проблема забезпечення прав людини при проведенні слідчих дій. 2. Проблеми забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Лекція 2. 1. Забезпечення прав людини при повідомленні про підозру. 2. Забезпечення прав людини під час застосування заходів процесуального примусу.

Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 2. Проблеми забезпечення особистих (громадянських) прав і свобод людини. 1. Поняття та зміст особистих (громадянських) прав і свобод. 2. Позитивні обов'язки держави щодо забезпечення права на життя, практика ЄСПЛ. 3. Проблеми забезпечення права кожної людини на повагу до її гідності, практика ЄСПЛ. 4. Проблеми забезпечення права на свободу та особисту недоторканість та практика ЄСПЛ.
2	Тема 11. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Проведення у ЄСПЛ. 4. Підстави звернення до ЄСПЛ. 5. Порядок звернення та зміст заяви. 6. Проведення в ЄСПЛ.

3.	Тема 12. Проблеми дискримінації та булінгу в Україні. 4. Поняття стигми, дискримінації, боулінгу. 5. Види дискримінації в Україні. 6. Характеристика видів дискримінації та шляхи протидії їй.
4	Тема 13. Проблеми забезпечення прав людини в сфері кримінального судочинства. 1. Проблема забезпечення прав людини при проведенні слідчих дій. 2. Проблеми забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. 3. Забезпечення прав людини при повідомленні про підозру. 4. Забезпечення прав людини під час застосування заходів процесуального примусу.

4.2. План семінарських занять

Денна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Поняття і генезис прав людини. 1. Історія виникнення і становлення прав людини у світі і в Україні. 2. Сучасні концепції прав людини. 3. Класифікація та види прав і свобод людини і громадянина. 4. Характеристика поколінь прав людини: сучасний стан.
2	Тема 2. Проблеми забезпечення особистих (громадянських) прав і свобод людини. 1. Позитивні обов'язки держави щодо забезпечення права на життя, практика ЄСПЛ. 2. Проблеми забезпечення права на недоторканість житла, практика ЄСПЛ. 3. Проблеми забезпечення права на таємницю листування, телефонних переговорів, практика ЄСПЛ. 4. Проблеми забезпечення права на невтручання у особисте та сімейне життя, захист персональних даних, практика ЄСПЛ. 5. Проблеми забезпечення свободи віросповідання. 6. Свобода думки і слова: проблеми забезпечення в Україні та практика ЄСПЛ.
3	Тема 3. Проблеми забезпечення політичних прав та свобод в Україні. 1. Проблеми забезпечення права на управління державними справами (вибори, референдум). 2. Проблеми забезпечення права на об'єднання у політичні партії та громадські організації. 3. Проблеми забезпечення права на мирні зібрання. 4. Проблеми забезпечення права на звернення і електронні петиції.
4	Тема 4. Проблеми забезпечення економічних прав особи в Україні. 1. Поняття та зміст економічних прав людини і громадянина у сучасному світі. 2. Проблеми забезпечення права на власність, інтелектуальну власність та практика ЄСПЛ 3. Проблеми забезпечення права на свободу підприємницької діяльності, практики ЄСПЛ. 4. Проблеми забезпечення права людини на працю, безпечні умови праці, страйки та відпочинок.
5	Тема 5. Проблеми забезпечення соціальних прав особи в Україні. 1. Проблеми забезпечення прав на достатній життєвий рівень для себе і своєї

	<p>сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Проблеми забезпечення права на соціальний захист. 3. Проблеми забезпечення права на охорону здоров'я, медичне обслуговування медичне страхування. 4. Проблеми реалізації права громадян на житло.
6	<p>Тема 6. Проблеми забезпечення культурних та екологічних прав особи в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля. 2. Проблеми забезпечення права на освіту, сучасний стан реформування системи освіти. 3. Проблеми забезпечення свободи літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захисту інтелектуальної власності. 4. Право на інформацію, проблеми здійснення інформаційних прав.
7	<p>Тема 7. Проблеми забезпечення прав «четвертого покоління».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми визначення прав «четвертого покоління». 2. Проблеми забезпечення права на доступ до інтернету. 3. Право на свободу від дітей. 4. Право віртуальної реальності. 5. Право на трансплантацію органів, клонування. 6. Право на одностатеві шлюби.
8	<p>Тема 8. Права жінок та дітей: законодавче забезпечення та механізми захисту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародно-правові стандарти щодо захисту прав жінок. 2. Заходи щодо ліквідації дискримінації жінок у політичному і суспільному житті країни. 3. Міжнародно-правові акти та законодавство України щодо прав дитини. 4. Проблеми запровадження ювенальної юстиції. 5. Захист дитини та її прав.
9	<p>Тема 9. Гарантії забезпечення прав та свобод людини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Забезпечення прав людини вищими органами державної влади України. 2.Діяльність Уповноваженого Верховної Ради з прав людини по захисту прав і свобод людини і громадянина. 3. Судовий захист прав людини. 4. Забезпечення та захист прав людини органами конституційної юрисдикції.
10	<p>Тема 10. Міжнародні механізми забезпечення прав людини.</p> <p>Семінар 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Міжнародні стандарти в галузі прав людини. 2.Європейські стандарти в галузі прав людини. 3.Загальна Декларація прав людини та проблеми її реалізації в Україні і світі. 3.Конвенція про захист прав і основоположних свобод та проблеми її реалізації. <p>Семінар 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Рада Європи: призначення, організаційна структура та основні принципи діяльності. 2. Європейський Суд з прав людини: історія створення та загальні засади діяльності. 3. Неурядовий захист прав людини.
11.	<p>Тема 11. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Проведення у ЄСПЛ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звернення до Європейського Суду з прав людини: умови прийнятності. 2. Правова природа рішень Європейського Суду з прав людини та їх значення для України. 3. Виконання та застосування рішень Європейського Суду з прав людин 4.Підстави звернення до ЄСПЛ. 5.Порядок звернення та зміст заяви.

12.	<p>Тема 12. Проблеми дискримінації та булінгу в Україні.</p> <p>1. Поняття стигми, дискримінації, боулінгу.</p> <p>2. Види дискримінації в Україні.</p> <p>3. Характеристика видів дискримінації та шляхи протидії їй.</p>
13.	<p>Тема 13. Проблеми забезпечення прав людини в сфері кримінального судочинства.</p> <p>Семінар 1.</p> <p>1. Проблема забезпечення прав людини при проведенні слідчих дій, що обмежують конституційні права людини:</p> <p>1.1. Проникнення до житла чи іншого володіння особи, обшук.</p> <p>1.2. Слідчий експеримент.</p> <p>1.3. Освідування особи.</p> <p>Семінар 2.</p> <p>1. Проблеми забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій:</p> <p>2. аудіо-, відеоконтроль особи;</p> <p>3. арешт, огляд і виїмка кореспонденції;</p> <p>4. зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж;</p> <p>5. зняття інформації з електронних інформаційних систем.</p>

Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 3. Проблеми забезпечення політичних прав та свобод в Україні.</p> <p>1. Проблеми забезпечення права на управління державними справами (вибори, референдум).</p> <p>2. Проблеми забезпечення права на об'єднання у політичні партії та громадські організації.</p> <p>3. Проблеми забезпечення права на мирні зібрання.</p> <p>4. Проблеми забезпечення права на звернення і електронні петиції.</p>
2	<p>Тема 4. Проблеми забезпечення економічних прав особи в Україні.</p> <p>1. Поняття та зміст економічних прав людини і громадянина у сучасному світі.</p> <p>2. Проблеми забезпечення права на власність, інтелектуальну власність та практика ЄСПЛ</p> <p>3. Проблеми забезпечення права на свободу підприємницької діяльності, практики ЄСПЛ.</p> <p>4. Проблеми забезпечення права людини на працю, безпечні умови праці, страйки та відпочинок.</p>
3	<p>Тема 5. Проблеми забезпечення соціальних прав особи в Україні.</p> <p>5. Проблеми забезпечення прав на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.</p> <p>6. Проблеми забезпечення права на соціальний захист.</p> <p>7. Проблеми забезпечення права на охорону здоров'я, медичне обслуговування медичне страхування.</p> <p>8. Проблеми реалізації права громадян на житло.</p>
4	<p>Тема 7. Проблеми забезпечення прав «четвертого покоління».</p> <p>7. Проблеми визначення прав «четвертого покоління».</p> <p>8. Проблеми забезпечення права на доступ до інтернету.</p>

	<p>9. Право на свободу від дітей.</p> <p>10. Право віртуальної реальності.</p> <p>11. Право на трансплантацію органів, клонування.</p> <p>12. Право на одностатеві шлюби.</p>
15.	<p>Тема 13. Проблеми забезпечення прав людини в сфері кримінального судочинства.</p> <p>Семінар 1.</p> <p>1. Проблема забезпечення прав людини при проведенні слідчих дій, що обмежують конституційні права людини:</p> <p>1.1. Проникнення до житла чи іншого володіння особи, обшук.</p> <p>1.2. Слідчий експеримент.</p> <p>1.3. Освідування особи.</p> <p>Семінар 2.</p> <p>1. Проблеми забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій:</p> <p>2. аудіо-, відеоконтроль особи;</p> <p>3. арешт, огляд і виїмка кореспонденції;</p> <p>4. зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж;</p> <p>5. зняття інформації з електронних інформаційних систем.</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

Денна форма

1. Наукова доповідь з актуальних проблем забезпечення конституційних прав людини.

Перелік тем наукових доповідей:

1. Проблеми забезпечення прав пацієнтів в Україні, порівняльний аналіз із заркбiжними державами.
2. Проблеми забезпечення права людини на свободу та особисту недоторканість.
3. Проблеми забезпечення права на повагу до приватного і сімейного життя.
4. Проблеми забезпечення права на захист персональних даних.
5. Проблеми забезпечення права на недоторканість житла.
6. Проблеми забезпечення права на таємницю листування та поштових відправлень
7. Проблеми забезпечення права на таємницю телефонних переговорів.
8. Проблеми забезпечення права на свободу пересування і вільний вибір місця проживання.
9. Проблеми забезпечення права на набуття громадянства України.
10. Проблеми забезпечення права на свободу слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань.
11. Проблеми забезпечення права на збирання, зберігання, використання і поширення інформації.
12. Проблеми забезпечення права на свободу світогляду і віросповідання.
13. Проблеми забезпечення права на життя.
14. Проблеми забезпечення права повагу до його гідності.
15. Проблеми забезпечення права на користування рідною мовою.

16. Президент як гарант забезпечення прав і свобод людини.
17. Уповноважений ВРУ з прав людини: стан діяльності і його роль у забезпеченні прав людини в Україні.
18. Конституційна скарга в Україні: сучасний стан та перспективи.
19. Судовий захист прав людини в Україні : проблеми та перспективи.
20. Роль національної поліції у забезпеченні прав людини.
21. Роль прокуратури у забезпеченні прав людини.
22. Роль ЗМІ у забезпеченні прав людини.

2. Практичні завдання.

1. 01.01.2013, близько 2-ї години ночі, громадянин Іващенко, будучи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись у власному житловому будинку, що в м. Миколаїв, на ґрунті особистих неприязних відносин, під час сварки, наніс удар ножем своїй матері, від якого остання на місці події померла.

За викликом слідчого, підозрюваний Іващенко з'явився разом з адвокатом Вороніним. Адвокат надав слідчому ордер, доручення та посвідчення адвоката, після чого слідчий допустив його до участі у кримінальному провадженні.

Проаналізуйте ситуацію, чи дотримано слідчим норм КПК?

2. Відшукати у періодичних виданнях статтю щодо участі адвоката у кримінальному провадженні, проаналізувати відповідно норм КПК, додати до контрольної роботи.

3. Вирішити задачу. У будинку гр-ки Гріненко вчинено крадіжку побутової техніки на загальну сумму 5 тисяч гривень. За її заявою порушено кримінальне провадження та визнано потерпілою. Через деякий час до слідчого з'явився чоловік гр-ки Гріненко, з яким вона не проживала разом вже понад 2-х років, і заявив клопотання про визнання його потерпілим. Слідчий відмовив в задоволенні клопотання. Оцініть дії слідчого. Хто є потерпілим в кримінальному процесі?

4. Скласти постанову про відмову у визнанні потерпілим.

5. Вирішити задачу. 30.11.2012, близько 1 години, біля нічного клубу «Ілюзіон» невстановлена особа здійснила напад на неповнолітнього Макаренка, та із застосуванням ножа, заволоділа його мобільним телефоном вартістю 4500 тисяч гривень. До слідчого прийшла неповнолітнього мати і заявила клопотання визнати її потерпілою. Слідчий виніс постанову про визнання її потерпілою та законним представником неповнолітнього.

Оцініть дії слідчого з посиланням на норми КПК.

6. Скласти постанову про визнання особи потерпілим за умовою задачі.

7. Вирішити задачу. 1 січня 2013 року приблизно о 21 годині, біля кафе Імперіал, гр. Потапенко, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, наніс гр-ну Светлову декілька ударів металевим прутом, в результаті чого завдав тілесних ушкоджень, що за актом бюро СМЕ відносяться до тяжких. Під час допиту

Светлов заявив, що не бажає притягнення того, хто його побив до кримінальної відповідальності, тому що сам винен і відмовився бути потерпілим у справі.

Як бути слідчому в даній ситуації?

8. Скласти заяву про вчинення злочину.

9. Вирішити задачу. До прокурора району з'явився гр. Никоненко і повідомив, що відносно його сусіда вчинено розбійний напад. Прокурор зареєстрував повідомлення в Єдиному реєстрі досудових розслідувань через 48 годин. Після з'ясування необхідної інформації через 3 доби направив наявні матеріали до органу досудового слідства.

Оцініть дії прокурора. Який порядок внесення відомостей про злочин до Єдиного реєстру досудових розслідувань?

10. Відшукати у наукових виданнях статтю щодо забезпечення прокурором верховенства права у кримінальному процесі, проаналізувати, зробити її копію і додати до контрольної роботи.

11. Скласти угоду про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним за фабулою: гр. Новіков 13 травня 2012 року разом з невстановленою особою, використовуючи гумовий човен із застосуванням електроструму, на р. Інгул біля с. Веселого Миколаївського району Миколаївської області, не маючи належних документів на дозвіл, займався рибним добувним промислом забороненими засобами, що спричинило масове знищення риби. Цього ж дня близько 4.30 годин був затриманий працівниками міліції за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 статті 249 КК України.

12. Відшукати у періодичних виданнях статтю щодо діяльності органів досудового розслідування, та проаналізувати її відповідно до КПК.

13. Під час судового розгляду справ прокурор відмовився від підтримання обвинувачення.

Вкажіть причину з якої прокурор може так вчинити та наслідки, які тягне така відмова для потерпілого.

14. Скласти клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу застави за фабулою: 30 листопада 2012 року, у період з 10-ї до 12-ї години гр. Іванюк з метою крадіжки чужого майна, через відчинене вікно проник до належного на праві приватної власності гр.Поповій будинку №1 по вул. Новозаводській у м. Первомайськ, звідки таємно викрав грошові кошти в сумі 1000 грн. Допитаний як підозрюваний Іванюк у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, визнав себе винним повністю і показав, що 30.11.2012 близько 10-ї години він перебував на автобусній зупинці, яка розташована поблизу будинку №1 по вул. Новозаводській, та побачив, що його власниця гр.Попова, яка проживає сама,

зачинила двері будинку та пішла в невідомому напрямку. Побачивши, що одне з вікон будинку не зачинене, проник всередину та викрав гроші в сумі 1000 гривень.

15. Вирішити задачу. Після винесення вироку суду першої інстанції засуджений Котов подав апеляцію на пом'якшення покарання. Проте суд, який постановив вирок відмовився приймати апеляцію, посилаючись на те, що захисник Іванов вже у цій справі подала апеляцію на вирок.

Оцініть рішення суду.

16. Скласти клопотання про застосування запобіжного заходу домашній арешт за фавулою. 30 листопада 2012 року, близько 22-ї години громадянин Бурундуков, перебуваючи у барі «Слон», що розташований по вул. Південній у м. Миколаїв, на ґрунті ревнощів наніс удар потерпілій Бурундуковій, від якого вона впала зі сходів, що потягло тяжкі тілесні ушкодження у вигляді переривання вагітності.

17. Вирішити задачу. Зоріну було повідомлено про підозру у вчиненні злочину за ст.186 КК. Підозрюваний свою причетність до злочину заперечував, говорив, що має алібі і клопотав про його перевірку. Проте слідчий повідомив, що його вина підтверджується зібраними у справі доказами, а саме – протоколом огляду місця події, протоколом допиту потерпілого та свідків, висновком експерта, і щоб той сам доводив свою непричетність до злочину.

Який принцип порушив слідчий? Як забезпечується реалізація даного принципу в кримінальному процесі?

18. Скласти клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу особисте зобов'язання за фавулою: 30 листопада 2012 року, у період з 10-ї до 12-ї години гр. Іванюк з метою крадіжки чужого майна, через відчинене вікно проник до належного на праві приватної власності гр. Поповій будинку №1 по вул. Новозаводській у м. Первомайськ, звідки таємно викрав грошові кошти в сумі 1000 грн. Допитаний як підозрюваний Іванюк у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, визнав себе винним повністю і показав, що 30.11.2012 близько 10-ї години він перебував на автобусній зупинці, яка розташована поблизу будинку №1 по вул. Новозаводській, та побачив, що його власниця гр.Попова, яка проживає сама, зачинила двері будинку та пішла в невідомому напрямку. Побачивши, що одне з вікон будинку не зачинене, проник всередину та викрав гроші в сумі 1000 гривень.

19. Вирішити задачу. Громадянина Антощенко було призначено на посаду судді Президентом 15 травня 2008 року. 20 січня 2013 року суддя Антощенко розглянув кримінальне провадження відносно голови районної державної адміністрації у суді першої інстанції у складі судової колегії.

Чи дотримано вимог закону?

20. Скласти клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту за фавбулою: 30 листопада 2012 року, близько 22-ї години громадянин Бурундуков, перебуваючи у барі «Слон», що розташований по вул. Південній у м. Миколаїв, на ґрунті ревнощів наніс удар потерпілій Бурундуковій, від якого вона впала зі сходів, що потягло тяжкі тілесні ушкодження у вигляді переривання вагітності.

Заочна форма

Індивідуальне завдання включає теоретичні завдання та практичне завдання.

Варіант 1

1. Теоретичні завдання:

1. Проблеми забезпечення особистих (громадянських) прав людини.
2. Поняття та ознаки дискримінації.

2. Практичні завдання:

2.1. Вирішити задачу.

01.01.2019, близько 2-ї години ночі, громадянин Іващенко, будучи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись у власному житловому будинку, що в м. Миколаїв, на ґрунті особистих неприязних відносин, під час сварки, наніс удар ножем своїй матері, від якого остання на місці події померла.

За викликом слідчого, підозрюваний Іващенко з'явився разом з адвокатом Вороніним. Адвокат надав слідчому ордер, доручення та посвідчення адвоката, після чого слідчий допустив його до участі у кримінальному провадженні.

Проаналізуйте ситуацію, чи дотримано слідчим норм КПК?

2.2 Відшукати у періодичних виданнях статтю щодо участі адвоката у кримінальному провадженні, проаналізувати відповідно норм КПК, додати до контрольної роботи.

Варіант 2

1. Теоретичні завдання:

1. Забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканність.
2. Види органів, що забезпечують права людини, їх загальна характеристика.

2. Практичне завдання:

2.1 Вирішити задачу. У будинку гр-ки Гріненко вчинено крадіжку побутової техніки на загальну сумму 5 тисяч гривень. За її заявою порушено кримінальне провадження та визнано потерпілою. Через деякий час до слідчого з'явився чоловік гр-ки Гріненко, з яким вона не проживала разом вже понад 2-х

років, і заявив клопотання про визнання його потерпілим. Слідчий відмовив в задоволенні клопотання. Оцініть дії слідчого. Хто є потерпілим в кримінальному процесі?

2.2 Скласти постанову про відмову у визнанні потерпілим.

Варіант 3

1. Теоретичне питання

1. Проблеми реалізації політичних прав громадянина.

2. Повноваження Президента України щодо забезпечення прав людини.

2. Практичні завдання

2.1 Вирішити задачу. 30.11.2019, близько 1 години, біля нічного клубу «Ілюзіон» невстановлена особа здійснила напад на неповнолітнього Макаренка, та із застосуванням ножа, заволоділа його мобільним телефоном вартістю 4500 тисяч гривень. До слідчого прийшла неповнолітнього мати і заявила клопотання визнати її потерпілою. Слідчий виніс постанову про визнання її потерпілою та законним представником неповнолітнього.

Оцініть дії слідчого з посиланням на норми КПК.

2.2 Скласти постанову про визнання особи потерпілим за умовою задачі.

Варіант 4

1. Теоретичні завдання:

1. Проблеми реалізації соціально-економічних прав особи.

2. Повноваження КМУ у сфері забезпечення прав людини.

2. Практичне завдання:

2.1 Вирішити задачу. 1 січня 2019 року приблизно о 21 годині, біля кафе Імперіал, гр. Потапенко, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, наніс гр-ну Светлову декілька ударів металевим прутом, в результаті чого завдав тілесних ушкоджень, що за актом бюро СМЕ відносяться до тяжких. Під час допиту Светлов заявив, що не бажає притягнення того, хто його побив до кримінальної відповідальності, тому що сам винен і відмовився бути потерпілим у справі.

Як бути слідчому в даній ситуації?

2.2 Скласти заяву про вчинення злочину.

Варіант 5

1. Теоретичні завдання:

1. Поняття та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування, слідчого судді та прокурора.

1.3. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини.

2. Практичні завдання:

2.1 Вирішити задачу. До прокурора району з'явився гр. Никоненко і повідомив, що відносно його сусіда вчинено розбійний напад. Прокурор зареєстрував повідомлення в Єдиному реєстрі досудових розслідувань через 48 годин. Після з'ясування необхідної інформації через 3 доби направив наявні матеріали до органу досудового слідства.

Оцініть дії прокурора. Який порядок внесення відомостей про злочин до Єдиного реєстру досудових розслідувань?

2.2 Відшукати у наукових виданнях статтю щодо забезпечення прокурором верховенства права у кримінальному процесі, проаналізувати, зробити її копію і додати до контрольної роботи.

Варіант 6

1. Теоретичні завдання

1. Повноваження адвоката та роль адвокатури у забезпеченні прав людини.

2. Проблеми забезпечення економічних прав людини.

2. Практичні завдання:

2.1. Скласти угоду про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним за фабулою: гр. Новіков 13 травня 2013 року разом з невстановленою особою, використовуючи гумовий човен із застосуванням електроструму, на р. Інгул біля с. Веселого Миколаївського району Миколаївської області, не маючи належних документів на дозвіл, займався рибним добувним промислом забороненими засобами, що спричинило масове знищення риби. Цього ж дня близько 4.30 годин був затриманий працівниками міліції за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 статті 249 КК України.

2.2 Відшукати у періодичних виданнях статтю щодо діяльності органів досудового розслідування, та проаналізувати її відповідно до КПК.

Варіант 7

1. Теоретичні завдання:

1.1 Підстави та порядок відшкодування шкоди, завданої органами державної влади.

1.2. Проблеми забезпечення прав жінок в Україні.

2. Практичні завдання:

2.1 Під час судового розгляду справ прокурор відмовився від підтримання обвинувачення.

Вкажіть причину з якої прокурор може так вчинити та наслідки, які тягне така відмова для потерпілого.

2.2. Скласти клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу застави за фавулою: 30 листопада 2019 року, у період з 10-ї до 12-ї години гр. Іванюк з метою крадіжки чужого майна, через відчинене вікно проник до належного на праві приватної власності гр.Поповій будинку №1 по вул. Новозаводській у м. Первомайськ, звідки таємно викрав грошові кошти в сумі 1000 грн. Допитаний як підозрюваний Іванюк у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, визнав себе винним повністю і показав, що 30.11.2012 близько 10-ї години він перебував на автобусній зупинці, яка розташована поблизу будинку №1 по вул. Новозаводській, та побачив, що його власниця гр.Попова, яка проживає сама, зачинила двері будинку та пішла в невідомому напрямку. Побачивши, що одне з вікон будинку не зачинене, проник всередину та викрав гроші в сумі 1000 гривень.

Варіант 8

Теоретичні завдання:

1. Проблеми забезпечення прав дітей в Україні.
2. Поняття та класифікації прав людини і громадянина.

2. Практичні завдання:

2.1. Вирішити задачу. Після винесення вироку суду першої інстанції засуджений Котов подав апеляцію на пом'якшення покарання. Проте суд, який постановив вирок відмовився приймати апеляцію, посилаючись на те, що захисник Іванов вже у цій справі подала апеляцію на вирок.

Оцініть рішення суду.

2.2. Скласти клопотання про застосування запобіжного заходу домашній арешт за фавулою. 30 листопада 2019 року, близько 22-ї години громадянин Бурундуков, перебуваючи у барі «Слон», що розташований по вул. Південній у м. Миколаїв, на ґрунті ревнощів наніс удар потерпілій Бурундуковій, від якого вона впала зі сходів, що потягло тяжкі тілесні ушкодження у вигляді переривання вагітності.

Варіант 9

1. Теоретичні завдання:

1. Характеристика поколінь прав людини.
2. Повноваження омбудсмена у сфері забезпечення прав людини.

2. Практичні завдання:

2.1. Вирішити задачу. Зоріну було повідомлено про підозру у вчиненні злочину за ст.186 КК. Підозрюваний свою причетність до злочину заперечував,

говорив, що має алібі і клопотав про його перевірку. Проте слідчий повідомив, що його вина підтверджується зібраними у справі доказами, а саме – протоколом огляду місця події, протоколом допиту потерпілого та свідків, висновком експерта, і щоб той сам доводив свою свою непричетність до злочину.

Який принцип порушив слідчий? Як забезпечується реалізація даного принципу в кримінальному процесі?

2.2. Скласти клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу особисте зобов'язання за фавбулою: 30 листопада 2019 року, у період з 10-ї до 12-ї години гр. Іванюк з метою крадіжки чужого майна, через відчинене вікно проник до належного на праві приватної власності гр.Поповій будинку №1 по вул. Новозаводській у м. Первомайськ, звідки таємно викрав грошові кошти в сумі 1000 грн. Допитаний як підозрюваний Іванюк у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, визнав себе винним повністю і показав, що 30.11.2012 близько 10-ї години він перебував на автобусній зупинці, яка розташована поблизу будинку №1 по вул. Новозаводській, та побачив, що його власниця гр.Попова, яка проживає сама, зачинила двері будинку та пішла в невідомому напрямку. Побачивши, що одне з вікон будинку не зачинене, проник всередину та викрав гроші в сумі 1000 гривень.

Варіант 10

1. Теоретичні завдання:

1. Роль суду у забезпеченні прав людини в Україні.

2. Види дискримінації в Україні, їх загальна характеристика.

2. Практичні завдання:

2.1. Навести статистичні дані щодо стану дотримання прав людини в Україні.

2.2. Скласти клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту за фавбулою: 30 листопада 2012 року, близько 22-ї години громадянин Бурундуков, перебуваючи у барі «Слон», що розташований по вул. Південній у м. Миколаїв, на ґрунті ревнощів наніс удар потерпілій Бурундуковій, від якого вона впала зі сходів, що потягло тяжкі тілесні ушкодження у вигляді переривання вагітності.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Не передбачено.

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. Критерії оцінювання: аргументована, логічна, повна відповідь; вільне володіння

матеріалом всього навчального курсу; оперування відповідними понятійними інструментами, використання юридичних термінів; вміння встановити зв'язок між теоретичною «базою» та практикою забезпечення конституційних прав людини; вміння аналізувати конкретні проблеми забезпечення конституційних прав людини; залучення до відповіді самостійно опрацьованої літератури; вміння аналізувати нормативні документи та користуватися знаннями нормативних актів для рішення конкретних правових норм забезпечення конституційних прав людини.

Перелік питань до екзамену:

1. Зародження та розвиток ідей про права людини
2. Поняття правового статусу особи та його співвідношення з поняттям „правове положення особи”
3. Види правових статусів особи
4. Структура правового статусу особи
5. Політико-правові принципи правового статусу особи
6. Основні (конституційні права і свободи) людини і громадянина
7. Ознаки основних прав людини
8. Співвідношення понять „права” та „свободи”
9. Обов'язок та його риси
10. Конституційні обов'язки людини і громадянина
11. Класифікація конституційних прав і свобод
12. Поняття та загальна характеристика особистих (громадянських) прав і свобод
13. Поняття та особливості політичних прав та свобод
14. Поняття, зміст та форма економічних прав і свобод
15. Права на власність та підприємницьку діяльність
16. Соціальні права та їх співвідношення з економічними правами і свободами
17. Культурні права і свободи
18. Культурні та духовні права особи: співвідношення понять
19. Невід'ємність та невідчужуваність прав людини
20. Теорія поколінь прав людини
21. Межі забезпечення прав і свобод людини
22. Право на життя людини та його законодавчі гарантії
23. Правові гарантії права на свободу і особисту недоторканність
24. Недоторканність житла, таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції
25. Право на невтручання в особисте і сімейне життя
26. Право людини на судовий захист
27. Несудові засоби захисту прав людини
28. Право на міжнародний захист прав людини
29. Право на відшкодування матеріальної та моральної шкоди
30. Право на правову допомогу

- 31.Свобода пересування та вільний вибір місця проживання
- 32.Свобода думки і слова
- 33.Свобода світогляду і віросповідання
- 34.Право на об'єднання у політичні партії та громадські організації
- 35.Право брати участь в управлінні державними справами
- 36.Право на мирні збори
- 37.Право громадян на звернення
38. Види звернень громадян та порядок їх розгляду
- 39.Соціальні права та їх законодавче забезпечення
- 40.Право на достатній життєвий рівень
41. Право на працю та форми його реалізації
42. Право на освіту та форми його реалізації
- 43.Права національних меншин за законодавством України
- 44.Права жінок та дітей в Україні
- 45.Забезпечення та захист прав людини органами конституційної юрисдикції
- 46.Судовий захист прав людини
- 47.Міжнародні контрольні та правозахисні органи
- 48.Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини
- 49.Парламентський контроль за додержанням прав і свобод людини і громадянина
50. Діяльність Уповноваженого Верховної Ради з прав людини по захисту прав людини та громадянина
51. Компетенція та основні сфери діяльності Уповноваженого Верховної Ради з прав людини
52. Загальна характеристика гарантій реалізації прав і свобод людини і громадянина
- 53.Нормативно-правові гарантії реалізації прав і свобод
- 54.Організаційно-правові гарантії реалізації прав та свобод особи в Україні
55. Внутрішньодержавні інституціональні гарантії реалізації прав і свобод
56. Загальна характеристика регіональної (європейської) системи захисту прав і свобод особи
57. Діяльність Європейського Суду з прав людини та значення його рішень для України
58. Загальна характеристика міжнародних стандартів в галузі прав людини
59. Особливості правового становища іноземців та осіб без громадянства в Україні
60. Правовий статус біженців за законодавством України

«0» варіант іспитового білету з зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання.

**Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу
Дисципліна «Актуальні проблеми забезпечення конституційних прав
людини»**

Спеціальність «Право»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1

1. Зародження та розвиток ідей про права людини (*Максимальна кількість балів – 13*)
2. Право на життя людини та його законодавчі гарантії (*Максимальна кількість балів – 13*)
3. Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини (*Максимальна кількість балів – 14*)

**к.ю.н., доцент кафедри конституційного
та адміністративного права і процесу**

Коваль А.А.

**Завідувач кафедри конституційного
та адміністративного права і процесу,
д.ю.н., професор (б.в.з.)**

Грицаєнко Л.Р.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
10 семестр		
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 5 відповідей)	5 x 5 = 25
2	Практичні завдання на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4 x 5 = 20
3	Наукова доповідь або презентація з актуальних проблем забезпечення прав людини	5
4	Тези доповіді на студентську наукову конференцію	10
5	Екзамен	40
	Всього	100

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
		551 мз, 651 мз
Екзаменаційний триместр		
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 3 відповіді)	3 x 5 = 15
2	Практичні завдання на семінарських заняттях (передбачено 2 відповіді)	2 x 5 = 10
3	Контрольна робота: – теоретичні питання; – практичне завдання.	35 25 10
4	Екзамен	40
	Всього	100

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання опитування. Максимальна кількість балів за 1 заняття – 5.

5 балів ставиться, коли відповідь студента є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самотійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 бали ставиться, коли відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самотійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самотійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на

чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; слабо розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посиляється на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал ставиться, коли відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу, має недостатні уявлення про сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на поверховому рівні посиляється на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не здатен навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання практичних завдань: встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин; формулювання власної конституційно-правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність та послідовність розв'язування практичних завдань.

Критерії оцінювання наукової доповіді: вступ, у якому визначено актуальність запропонованої проблеми; основна частина, в якій стисло розкривається наукова ідея автора, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторське бачення проблеми; висновки та рекомендації щодо подальшого вирішення проблеми; системність і лаконічність викладення матеріалу, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу.

Критерії оцінювання презентації: наявність візуального супроводу слайдами (відео- та аудіо файлами за бажанням студентів); дотримання обмежень часу; якість усної доповіді; висвітлення всіх поставлених завдань; оригінальність ідеї.

Критерії оцінювання тез доповіді: ступінь розкриття предмету дослідження, наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми, обсяг та якість опрацьованих інформаційних

джерел, стильова єдність тексту, оформлення використаних джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Критерії оцінювання контрольної роботи: теоретичне питання – обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань; уміння працювати з дослідженнями, юридичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; логічна завершеність викладу матеріалу; юридична грамотність, посилення на нормативно-правові акти та наукові статті; **практичне завдання** – встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки, посилення на нормативно-правові акти; логічність та послідовність вирішення практичного завдання; **пошукова робота** – обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань, логічна завершеність викладу матеріалу, юридична грамотність, посилення на нормативно-правові акти та наукові статті, відображена власна позиція, уміння виділити головні аспекти, зробити висновки.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04.11.1950 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-vii>.
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
5. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
6. Європейська конвенція про видачу правопорушників: Міжнародний документ від 13.12.1957 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_033.
7. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах: Міжнародний документ від 20.04.1959 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_036.
8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
9. Європейська Конвенція про передачу провадження у кримінальних справах: Міжнародний документ від 15.05.1972 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_008.
10. Конвенція про передачу засуджених до позбавлення волі для

подальшого відбування покарання: Міжнародний документ від 06.03.1998 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_195.

11. Кримінальний кодекс України: Закон України від 21.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>.

12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

13. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

14. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

15. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

16. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

7.2. Додаткові:

1. Рабінович П.М., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина: Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 464 с.

2. Рабінович С. Поняття прав людини у природно-правовій думці неотомізму. *Вісник Академії правових наук*. 2003. № 32. – С.114-124.

3. Шумак І. Поняття громадянських прав і свобод людини в Україні. *Право України*. 1999. № 10. С.14-16.

4. Рабінович П.М. Права людини: діалектика універсалізації та урізноманітнення. *Вісник Академії правових наук*. 2001. № 4. С.13-21.

5. Загоруй І.С. Поняття «права людини»: теоретико-правові підходи до розуміння прав людини. *Вісник Луганського державного університету імені Е.О. Дідоренка*. 2016. № 2. С. 66 – 82.

6. Слінько Т. М. Права і свободи людини та громадянина: Навчальний посібник. Харків: Факт, 2001. 440 с.

7. Шукліна Н. Г. Загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні // Конституційне право України / За ред. доктора юридичних наук, професора В. Ф. Погорілка. Київ: Наукова думка, 1999. – С. 199-236

8. Селіванов В. Права і свободи людини: класична доктрина і сучасна концепція (до порівняльної характеристики). *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 4 (43). – С.3-15

9. Проблеми реалізації прав і свобод людини та громадянина в Україні: монографія / О. В. Зайчук, В. С. Журавський, Н. М. Оніщенко та ін.; за ред. Н. М. Оніщенко, О. В. Зайчук. – К.: Юридична думка, 2007. – 424 с.

10. Бігун В.С. Судове право розуміння у механізмі забезпечення прав людини. Тези доповідей. Міжвузівська науково-теоретична конференція «Права людини

та механізм їх забезпечення» (4 грудня 2009 року). Київ. Київський національний університет внутрішніх справ. URL: <http://bihun.in.ua/jushits/jurhit/article/632/>

11. Рабінович П. Здійснення прав людини: проблеми обмежування (загальнотеоретичні аспекти). *Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина*. Серія І. Дослідження та реферати. 2001. Вип. 3. С. 13, 14.

12. Права человека : учебник. 2-из., перераб. Москва, 2011. 560 с.

13. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол. Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 1998 т.4: Н-П. 2002. 720 с.

14. Андрієв В.М. Права та свободи людини і громадянина як визначальні категорії правничої науки. *Форум права*. 2006. № 3. С. 4 – 8.

15. Конституційне право України. Підручник / за заг.ред. В.Ф. Погорілка. Київ : Наукова думка, 2003. 732.

16. Чернопинська В. Концепт прав людини: філософсько-правовий дискурс антитетичних позицій. URL <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/sep/18368/11.pdf>

17. Велика хартія вольностей . Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998 - 2004.

18. Коваль А.А. Забезпечення прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій : монографія. Миколаїв : Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2019. 264 с.

19. Коваль А., Кобак М. Проблемы правового статуса судей в Украине в контексте европейских стандартов защиты прав человека. *Jurnalul Juridic National: Teorie si Practica*. 2017 № 2 (24) . С. 47-51.

20. Коваль А.А. Актуальні проблеми забезпечення конституційних прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій. *Форум права*. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_42.pdf.

21. Коваль А.А. Аналіз сучасного стану дотримання прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Прикарпатський юридичний вісник*. Вип.3 (24). 2018. С. 172-177.

22. Коваль А. А. Напрямки удосконалення механізму забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2019. № 5. С. 14-19.

23. Коваль А.А. Проблеми реалізації права громадян на доступ до правосуддя. *Всеукраїнська науково-методична конференція «Могилянські читання - 2016: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»*. Том 4. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2016. С. 84-86.

24. Коваль А.А. Деякі проблеми дотримання конституційних принципів забезпечення прав людини у кримінальному провадженні. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський форум – 2017: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»* : тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 56-58.

25. Мазур О. С., Баулін Ю. В. Забезпечення прав і законних інтересів особи, яка затримана за підозрою у вчиненні злочину: навч. посібник. Луганськ: СПД Резников В. С., 2011. 204 с.

26. Тертишник В. М. Правнича допомога та захист у кримінальному процесі: підручник / За заг. ред. д.ю.н., академіка НАН України Ю. С. Шемшученко. Київ: Алерта, 2018. 480 с.

27. Удалова Л. Д., Паризький І. В. Застосування компромісів при вирішенні конфліктів під час досудового розслідування: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Скіф», 2012. 184 с.